

© О.П. МОЩИЧ, 2014
О.П. Мощич

ГОМЕОПАТИЧНІ ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ В ЛІКУВАННІ ЛОР ПАТОЛОГІЇ, ПРОФІЛАКТИЦІ І ТЕРАПІЇ ГРВІ

Національна медична академія післядипломної освіти
імені П.Л.Шупика

Вступ. В практиці оториноларинголога значне місце належить назофарингітам, ринофарингітам, краще відомих серед широкого загалу, як ГРВІ. Серед терапевтичних засобів, що застосовуються в консервативному лікуванні останні роки важливе місце займають гомеопатичні лікарські засоби (ГЛЗ). Зареєстровані протягом останніх років Державним експертним (фармакологічним) центром (ДЕЦ) МОЗ України сотні ГЛЗ виробництва Німеччини, Австрії, Франції, Італії, Америки, Індії України та інших країн мають клінічно доведену високу ефективність в тому числі при лікуванні ГРВІ.

Мета. Аналіз можливостей застосування в оториноларингологічній практиці ГЛЗ. Основна частина. Проведено огляд перспектив застосування ГЛЗ в профілактиці і лікуванні деяких захворювань ЛОР органів у дітей. Розглянуто окремі історичні аспекти гомеопатичної медицини в світі і застосування ГЛЗ в сучасній медичній практиці. Наведені рекомендації диференційованого застосування окремих комплексних ГЛЗ у відповідності до зареєстрованих ДЕЦ МОЗ України показань до застосування.

Висновки. Сучасні дослідження клінічної ефективності ГЛЗ, включаючи багаточисельні рандомізовані подвійні сліпі плацебоконтрольовані дослідження підтверджують високу ефективність і перспективність застосування ГЛЗ в дитячій оториноларингології, педіатричній практиці, лікуванні ГРВІ.

Ключові слова: оториноларингологія, педіатрія, ГРВІ, гомеопатичні лікарські засоби.

Серед захворювань ЛОР органів значне місце належить гострим назофарингітам, ринофарингітам, або застудам, які найкраще відомі широкому загалу населення під назвою «гострі респіраторні вірусні інфекції», або ГРВІ. Гострі інфекції носа, синусів, горла або гортані — інфекції верхніх дихальних шляхів поділяють на категорії відповідно до ділянок організму людини, які вірус вражає найчастіше: ГРВІ, основним симптомом якої є нежить, переважно вражає слизову оболонку носа, фарингіт - горло, а синусит - синуси. Відома значна кількість збудників (понад 200), які належать до різних нозологічних груп вірусної природи (віруси грипу, парагрипу, аденовіруси, респіраторно-синцитіальні віруси, коронавіруси, пікорнавіруси, риновіруси, ентеровіруси, віруси герпесу й інші), що тісно пов'язані з захворюваннями респіраторного тракту людини, спричиняючи розвиток ГРВІ. Джерело інфекції - хворий з клінічно вираженою або безсимптомною формою хвороби. Шлях передавання - повітряно-краплинний. Симптоми виникають скоріше через реакцію імунної системи на інфекцію, ніж через руйнування тканин внаслідок безпосереднього впливу вірусів. Це найпоширеніша інфекційна хвороба людей: за статистикою, доросла людина в середньому двічі-тричі на рік хворіє на ГРВІ, дитина – шість-дванадцять разів. Зустрічається ще зі стародавніх часів.

Профілактика ГРВІ - задача складна і далека від остаточного вирішення. Щорічно в Україні ці інфекції реєструються у 11-13 млн. осіб, з яких приблизно 30% мають ускладнення. Серед хворих 45-55% становлять діти до 14 років, найбільша захворюваність - у дітей дошкільного віку, котрі відвідують дитячі дошкільні заклади. Майже 90% населення хоч раз на рік хворіє на ГРВІ.

У профілактиці ГРВІ, поряд з санітарно-гігієнічними заходами, велику роль відіграють медикаменти, котрі підвищують опірність організму до вірусних інфекцій. Коло препаратів, які з цією метою можна використовувати у дітей молодшого віку та людей похилого віку, обмежене, що зумовлено їх токсичністю, побічними діями та ускладненнями, низькою ефективністю, тощо. Цих недоліків позбавлені гомеопатичні препарати: поряд з високою ефективністю вони не мають токсичних, побічних, алергічних дій, ускладнень, їх можна приймати протягом необмежено тривалого часу, у комплексі з будь-якими іншими методами та ліками.

Гомеопатія – розділ наукової традиційної медицини, присвячений індивідуалізованій терапії лікарськими засобами рослинного, тваринного, мінерального, іншого біологічного та синтетичного походження в малих дозах, що виготовляються методом потенціювання (серійних послідовних розведень і струшування) та призначаються за принципом "подібності". Термін "гомеопатія" перекладається з грецької як "подібний до хвороби" (*homoios* - подібний, *pathos* - хвороба). Гомеопатичні лікарські засоби - лікарські засоби, що містять одну або більше субстанцій та виготовляються методом послідовних динамізованих розведень або диспергування відповідно правилам гомеопатичних технологій, описаних в Європейській Фармакопеї, або в інших офіційних Фармакопеях (НГФ (Німецькій Гомеопатичній Фармакопеї - GHP), ФГФ (Французькій Гомеопатичній Фармакопеї - PFX), ГФ США (Гомеопатичній Фармакопеї США - HPUS), БГФ (Британській Гомеопатичній Фармакопеї - BHP).

Гомеопатичний напрямок медицини створений і введений в практику наприкінці XVIII сторіччя німецьким вченим, доктором медицини, хіміком, фармацевтом, професором Лейпцігського університету, дипломованим лікарем Христіаном Фрідріхом Самуелем Ганеманом (1755-1843). За свою більш ніж 200-літню історію гомеопатія завоювала визнання в усьому світі. В даний час гомеопатією користуються 25% лікарів у Німеччині і Австрії, в Голандії і у Франції - 32%, в Англії - 45%, широко поширена гомеопатія в Індії, Америці, Канаді і Австралії інших країнах Європи і Світу, де гомеопатія є розвиненим широковживаним високоефективним сучасним напрямком терапії, викладається в державних і приватних вищих медичних утвореннях, в ряді країн (таких як Франція) включена в структуру страхової медицини.

Часто гомеопатію ототожнюють із народною медициною і з фітотерапією. Гомеопатичний метод створений ученим із класичною академічною медичною освітою на основі досвіду всієї попередньої йому медичної науки і практики, розвивається й удосконалюється паралельно із сучасною медициною, використовує усі її досягнення. З народною медициною метод пов'язаний тими ж загальними коренями, що і вся офіційна медицина. З фітотерапією метод ріднить тільки рослинна сировина, що використовується для виготовлення частини гомеопатичних лікарських засобів, але в цілком іншому, чим у фітотерапії, вигляді. Крім рослин у гомеопатії широко використовується мінеральна сировина і продукти тваринного походження.

Широко поширена помилкова думка, що гомеопатія діє повільно, її можна використовувати тільки для лікування нетяжких хронічних захворювань, при цьому ефекту чекати треба довго. Насправді гомеопатичні препарати ефективні при дуже важких хронічних і при гострих захворюваннях. В лікуванні хронічних захворювань для досягнення бажаного позитивного терапевтичного ефекту необхідні більш тривалі курси лікування ГЛЗ, у випадках гострої патології ефект від гомеопатичного лікування настає у більш стислі терміни, гострі прояви хвороби можуть віщухати під впливом лікування через лічені години, або дні. Багатоцентрові міжнародні порівняльні клінічні дослідження ефективності гомеопатичного і фармакотерапевтичного лікування, що проводились в 12 країнах (включно в Німеччині, Англії, Франції, Голандії, Греції, Росії та інших) за участі України протягом декількох років відповідно найсучаснішим вимогам до клінічних досліджень і включила понад 16 тисяч хворих (IPCOS) виявили однакову ефективність терапії гомеопатичними та фармакотерапевтичними лікарськими засобами, яка коливалась в межах 72 - 80% пацієнтів.

Ще одна поширена помилкова думка: гомеопатія - це різновид психотерапії. Хибність даного погляду доводить висока ефективність використання гомеопатії в лікуванні немовлят (такий педіатричний досвід поширений у країнах Європи, Америки, Індії, інших країн), у тварин (гомеопатична ветеринарна служба розвинена практично в усіх країнах світу, особливо у Європі), при лікуванні хвороб рослин.

В світі серед усього спектру гомеопатичних ліків найпоширенішим є використання однокомпонентних класичних гомеопатичних лікарських засобів (ГЛЗ), які становлять понад 80% ГЛЗ, що виготовляються світовими виробниками цієї групи лікарських препаратів. Водночас для ефективного застосування однокомпонентних гомеопатичних препаратів необхідні спеціальні знання в області класичної гомеопатії, які викладаються в Україні для дипломованих лікарів в державних і приватних медичних учбових закладах, серед яких Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика МОЗ України, медичний інститут Української асоціації народної медицини.

Підготовка лікаря-гомеопата, або удосконалення фахівців різних спеціальностей з питань класичної гомеопатії як і в країнах Європи і світу, так і в Україні проводиться у відповідності до затверджених державних програм підвищення кваліфікації і включає від 156 до 600 навчальних годин, що відповідає затвердженим вимогам для країн ЄС, тому питання підготовки висококваліфікованих спеціалістів для практичної охорони здоров'я є актуальним, важливим і відноситься до першочергових. На сьогодні переваги гомеопатії настільки великі, що в усьому світі усвідомлена необхідність широкого застосування гомеопатії для лікування хворих, підготовки кваліфікованих спеціалістів в цій галузі.

З метою наближення гомеопатії до першої ланки медичної помочі хворим створюються комплексні гомеопатичні препарати, призначені для використання лікарями, що не володіють гомеопатичним методом, і для використання самими хворими у своїх домашніх аптечках.

В даний час на фармацевтичному ринку України Державним Фармакологічним центром МОЗ України зареєстровані біля двох сотень комплексних (багатокомпонентних) гомеопатичних препаратів майже двох десятків

відомих закордонних (Німецьких, Французьких, Австрійських, Американських, Італійських, Індійських, Російських) та вітчизняних фірм.

До складу комплексних гомеопатичних ліків входять біологічно активні речовини рослинного, мінерального і тваринний походження.

Прийом гомеопатичних однокорпонентних і комплексних препаратів можна поєднувати з будь-якими іншими фармакотерапевтичними, фітотерапевтичними, іншими ліками і методами лікування.

Протипоказання для прийому гомеопатичних препаратів відсутні.

Побічні дії не виявлені.

Форми випуску ГЛЗ включають практично всі відомі в загальноприйнятій фармакотерапевтичній практиці: пероральні тверді, рідкі; очні краплі, назальні спреї, мазеві для зовнішнього застосування, свічки ректальні, вагінальні, ін'єкційні для парентерального введення.

Гомеопатія є високоефективною природною терапією, що не викликає алергізації, не має побічних ефектів, не має протипоказань вікових, чи нозологічних і може застосовуватись усіма пацієнтами з різними захворюваннями в будь-якому віці в комплексі з будь-якими іншими курсами терапії препаратами природного і фармакологічного ряду, покращуючи ефективність, випереджуючи виникнення алергічних і інших ускладнень фармакотерапії.

Профілактика і лікування ЛОР патології та ГРВІ

Найбільш ефективними в профілактиці і терапії ЛОР патології та ГРВІ є застосування конституційних ГЛЗ, які є індивідуалізованими для кожної окремої людини-дорослого і дитини і можуть бути призначені лікарем фахівцем, який має спеціальні знання в області класичної гомеопатії і враховуватимуть особливості виникнення захворювання, перебігу і проявів в конкретному випадку. Серед таких ГЛЗ важливе місце належить таким ГЛЗ, як *Belladonna*, *Aconitum*, *Ferum phosphoricum*, *Litium carbonicum*, *Mercurius solubilis*, *Silicea*, *Gelsemium*, *Eupatorium*, *Thuja* та інші.

Серед комплексних ГЛЗ, зареєстрованих в Україні для профілактики і лікування ЛОР патології, ГРЗ і простудних захворювань у дітей та дорослих можуть бути застосовані ГЛЗ:

ОЦИЛОКОКЦІНУМ (OSCILLOCOCCINUM)

Показання для застосування. Препарат застосовується для лікування дорослих і дітей при клінічних симптомах грипу: ринорея, чхання, підвищення температури, головний біль і біль у тілі.

Фармакологічні властивості. Активуючи імунну систему, препарат сприяє зменшенню прояву та тривалості основних симптомів грипу, ГРВІ.

Спосіб застосування та дози. Приймати дорослим і дітям від 3 років вміст одного тубика (1 г гранул) під язик. Тримати гранули до повного розсмоктування.

Дозування залежить від стадії захворювання.

- для профілактики: приймають по 1 дозі на тиждень в період поширення ГРВІ;

- початкова стадія захворювання: приймають відразу 1 дозу, за необхідності повторюють 2-3 рази з інтервалом 6 годин;

- виражена стадія захворювання: приймають по 1 дозі вранці та ввечері протягом 1-3 діб.

АНТИГРИППИН

(ANTIGRIPIN) гранули

Показання для застосування: захворювання грипом, гострими респіраторними і простудними захворюваннями, їхня профілактика, профілактика повторних захворювань у дітей, що часто хворіють.

Фармакологічні властивості.

Профілактичний прийом препарату нормалізує стан слизових верхніх дихальних шляхів, справляє на них протизапальну, протинабрякову дію, підвищує неспецифічний та імунний захист, чим попереджене зараження вірусами ГРЗ або бактеріальну інфекцію, підвищує опірність організму до охолодження.

Профілактична дія Антигриппіну - неспецифічна, спрямована на організм людини, а не на вірус або бактерію, тому для застосування препарату не має значення штам вірусу, що викликає епідемію цього року, але, з іншого боку, він не гарантує стопроцентного захисту від усіх збудників. Але у випадку захворювання на фоні профілактичного прийому Антигриппіну хвороба протікає легше. Антигриппін зменшує симптоми інтоксикації, полегшує перебіг захворювання, знижує підвищену температуру тіла, але при цьому не порушує природних процесів боротьби організму з вірусом (як відомо, при захворюванні посилена виробітку інтерферону йде при температурі вище 38 градусів): Антигриппін знижує надмірно високу температуру, попереджаючи ушкодження організму від гіпертермії, але при цьому зберігає підвищення температури на рівні, необхідному для синтезу інтерферону. Препарат запобігає важким ускладненням, видужання настає швидше.

Для лікування грипу, ГРЗ і застуд приймати по 5 гранул під язик 3-6 разів у день (у залежності від важкості стану) за 15-30 хв. до їди або через 1 год. після їди. При дуже важкому перебігу захворювання приймати по 3 гранули кожних 20-30 хв.

Для профілактики приймати по 5 гранул під язик щодня ранком за 15-30 хв. до їди або через 1-1,5 год. після їди, тривалість прийому - 3-5 місяців.

АНТИГРИППІН ДИТЯЧИЙ

(ANTIGRIPPIN BABY) гранули

Показання для застосування. Симптоматична терапія при грипі, гострих респіраторних захворюваннях, інфекціях верхніх дихальних шляхів; профілактика грипу під час епідемії; гарячкові стани у дітей при прорізуванні зубів; профілактика гіпертермічних судомних реакцій.

Фармакологічні властивості. Фармакологічні властивості препарату обумовлені поєднанням рослинних та мінеральних компонентів, що входять до складу препарату. Виявляє жарознижуючу, протизапальну, метаболічну, імуномодулюючу дії. Компоненти, що входять у комплекс, підібрані з урахуванням особливостей перебігу вірусних та бактеріальних інфекцій у дітей (схильність до гіпертермічних реакцій, судомних реакцій на фоні підвищення температури, схильність до генералізації запальних процесів).

Спосіб застосування та дози. Дорослим і дітям старше 3 років під час хвороби призначають по 5 гранул 3 рази на добу до стійкого поліпшення стану. Для профілактики під час епідемії грипу - 1 раз на добу по 5 гранул. При пропасниці – кожні 10 - 15 хв. до покращання стану. Гранули приймати

під язик, до повного розсмоктування, за 15 - 20 хв. до або через 1 год. після їди. За необхідності гранули розчинити у невеликій кількості води.

Дітям від 1 до 3 років гранули розчинити у невеликій кількості води з розрахунку 1 гранула на рік життя.

АНТИГРИПІН-ARN®

(ANTIGRIPPINUM-ARN®) гранули

Показання для застосування. Профілактика та лікування грипу і гострих респіраторно-вірусних захворювань.

Фармакодинаміка. Сполучення складових інгредієнтів забезпечує швидке та стійке ослаблення симптомів, що характерні для грипу та гострих респіраторно-вірусних інфекцій.

При цьому, аконіт особливо ефективний на початковій стадії захворювання, у разі раптового підвищення температури тіла, що супроводжується спрагою, ознобом, охриплістю, головним болем, занепокоєнням.

Беладонна показана при гострому гарячковому стані, пов'язаному із сильним переохолодженням, без спраги, але із сильним потовиділенням, болем у горлі, кашлем.

Бріонія справляє добрий ефект при болю у горлі та сухому кашлі.

Дулькамара ефективна при станах, спричинених тривалим перебуванням у сирості і супроводжуються нежитом, кашлем, тупим і ниючим болем у грудях.

Препарат швидко та майже повністю всмоктується після перорального застосування. Дія препарату є сукупною дією його компонентів.

Спосіб застосування та дози. При виникненні перших симптомів гострого респіраторного захворювання або грипу діти з 1 до 6 років приймають із розрахунку 1 гранула на кожний рік життя, старше 6 років і дорослі – по 6 гранул, під язик, до повного розчинення. В гострих випадках прийом повторюють через 30-40 хвилин, до зникнення симптомів захворювання, але не більше 3 днів поспіль. З профілактичною метою вікову дозу приймають 1-2 рази на добу, за 30 хвилин до або через 1-1,5 години після їди.

ІНФЛЮЦИД

(INFLUCID®) розчин для перорального застосування.

Показання для застосування. Для профілактики і лікування грипу та інших гострих респіраторних вірусних інфекцій.

Фармакологічні властивості. Інфлюцид містить шість випробуваних гомеопатичних монопрепаратів, призначених для ефективного лікування гострих застудних захворювань, що супроводжуються гарячкою, характеризуються раптовим початком і швидким розвитком (наприклад, грип). Аконіт застосовують на початковій стадії гострих інфекцій, які локалізуються у всій ділянці носоглотки і бронхів, навіть якщо ці інфекції бувають пов'язані з підвищенням температури тіла. Бріонію призначають при нежиті і особливо при сухому бронхіті з болючим подразнювальним кашлем. Іпекакуана сприяє розрідженню бронхіального секрету і тим самим полегшує відхаркування часто дуже густого мокротиння. Гельземій добре зарекомендував себе особливо при гострому нежиті і при запаленні придаткових пазух носа з відчуттям розбитості, головними болями і болями у кінцівках, а також при запаленні верхніх дихальних шляхів. Фосфор є ефективним перш за все при станах виснаження, а також при невралгіях і головних болях, які з'являються

ОГЛЯДИ

в процесі перебігу гострого або хронічного катарального запалення дихальних шляхів. Крім того, фосфор зміцнює захисні сили організму, тим самим сприяючи одужанню. Цю комбінацію доповнює евпаторіум перфоліатум – один із надійних гомеопатичних протигрипозних засобів, який добре зарекомендував себе під час грипу, застудних захворювань, що супроводжуються гарячкою і гострим нежитем.

Завдяки широкому спектру дії, Інфлюцид здатний ефективно впливати на різноманітні симптоми застудних захворювань, що супроводжуються гарячкою, вже на початковій стадії патологічного процесу. Інфлюцид є також високо ефективним засобом для профілактики вірусних інфекцій.

Спосіб застосування та дози. При гострому захворюванні приймати по 10 крапель розчину кожен годину (не більше 12 разів на день) до покращення стану. При подальшому лікуванні по 10 - 20 крапель розчину 3 рази на день до повного одужання. Для профілактики респіраторно-вірусної інфекції рекомендується приймати по 10 - 20 крапель розчину 3 рази на день. Розчин приймають за півгодини до їжі або через півгодини після їжі, потримавши його деякий час у роті перед тим, як проковтнути.

ІНФЛЮЦИД

(INFLUCID®) таблетки.

Показання для застосування. Застосовується для профілактики і лікування грипу та інших гострих респіраторних вірусних інфекцій.

Спосіб застосування та дози. При гострому захворюванні дітям до 12 років приймати по одній таблетці кожні 2 години (не більше 8 разів на день) до поліпшення стану. При подальшому лікуванні приймати по одній таблетці 3 рази на день.

Дітям старше 12 років і дорослим приймати під час гострого захворювання по 1 таблетці кожен годину (не більше 12 разів на день) до поліпшення стану, далі по 1-2 таблетки 3 рази на день.

Для профілактики респіраторно-вірусної інфекції дітям до 12 років рекомендується приймати по 1 таблетці 3 рази на день. Дітям старше 12 років і дорослим приймати по 1-2 таблетки 3 рази на день.

Таблетки приймають за півгодини до їжі або через півгодини після їжі, повільно розсмоктуючи у ротовій порожнині. Дітям до 3 років рекомендується для зручності застосування розчинити таблетку у невеликій кількості рідини.

АНГИН-ГРАН

(ANGIN-GRAN) гранули

Показання для застосування: гострі ангіни, викликані різноманітними мікробами, гострі аденоїдити, гострі фарингіти; гіпертрофія піднебінних мигдалинів; хронічні тонзиліти, аденоїдні вегетації, хронічні фарингіти, у тому числі у віддалені періоди після видалення мигдаликів.

Для лікування гострих захворювань носоглотки препарат може застосовуватися при захворюваннях різного ступеня важкості - від катаральних станів до важкої лакунарної ангіни, гнійних процесах в області верхніх дихальних шляхів. У випадку важкого перебігу захворювання препарат доцільно сполучити з негомепатичними ліками.

Препарат зменшує біль в горлі, запальні явища, набряклість, сприяє зменшенню явищ інтоксикації, попередженню розвитку ускладнень. Значного

поліпшення стану хворого варто очікувати на 3-5 день лікування, але перші ознаки полегшення помітні, як правило, вже в першу добу. Ангин-гран може застосовуватися при дуже важких, дифтерієподібних ангінах, але в таких випадках - як допоміжний засіб у комплексному лікуванні захворювання. Ангин-гран ефективний також у комплексі лікування скарлатини. Ліки полегшує плин захворювання, прискорює видужання, попереджене розвиток ускладнень.

Спосіб застосування та дози. У гострому періоді захворювання, у залежності від ваги хвороби Ангин-гран приймати по 7 гранул 3-6 разів у день за 15-30 хв. до їжі або через 1 час після їжі. При дуже важкому плині захворювання приймати по 3 гранули кожних 20-30 хв. Препарат сприяє санації осередків хронічної інфекції в носоглотці, зменшує явища інтоксикації, покращує функції внутрішніх органів, що страждають від тонзилітогенної інтоксикації, підвищує опірність організму до застуд, охолодження, впливу вогкості. Приймати по 7 гранул ранком за 15-30 хвилин до їжі (під язик, дітям - розсмоктувати) 6-9 місяців у холодний період року. При необхідності повторити курс після перерви 2-2,5 місяця в літню пору.

АНАФЕРОН

(ANAFERON) таблетки

Показання для застосування. Профілактика та лікування грипу і ГРВІ.

Фармакологічні властивості. Фармакодинаміка. Препарат чинить імунотропну та протівірусну дію. Стимулює гуморальну та клітинну імунну відповідь. Підвищує продукцію антитіл (включаючи секреторний IgA), активізує функції Т-ефекторів, Т-хелперів (Тх). Підвищує функціональний резерв Т-хелперів та інших клітин, що беруть участь в імунній відповіді. Індукує утворення ендогенних "ранніх" інтерферонів (α/β) та гамма-інтерферону (ІНФ- γ). Є індуктором змішаного Тх1 і Тх2-типу імунної відповіді: підвищує вироблення цитокінів Тх1 (ІНФ- γ , ІЛ-2) та Тх2 (ІЛ-4, 10), нормалізує (модулює) баланс Тх1/Тх2 активності. Підвищує функціональну активність фагоцитів та НК-клітин. Знижує концентрацію вірусу в уражених тканинах.

Спосіб застосування та дози. На прийом - 1 таблетка (таблетка повинна знаходитись у роті до повного розсмоктування), незалежно від прийому їжі.

Лікування розпочинати при перших проявах захворювання за такою схемою: у перші 2 години – по 1 таблетці кожні 30 хвилин; у подальшому протягом першої доби - ще 3 таблетки через рівні проміжки часу. Починаючи з 2-ї доби й у подальшому препарат приймати по 1 таблетці 3 рази на добу до одужання. За необхідності препарат можна поєднувати з симптоматичними засобами. Для профілактики приймати 1 раз на добу щоденно протягом 1-3 місяців (протягом усього епідемічного сезону).

Для лікування дітей застосовується Анаферон Дитячий.

АФЛУБІН(R)

(AFLUBIN) таблетки

Показання для застосування. Профілактика та лікування грипу та гострих респіраторних захворювань

Фармакологічні властивості. Препарат стимулює синтез інтерферону та клітинну ланку імунітету, що дозволяє використовувати його на різних стадіях інфекційного процесу (як для профілактики, так і для лікування). Афлубін® чинить протизапальну дію на слизові та синовіальні оболонки, що веде до зниження

ОГЛЯДИ

явищ ексудації та набряку. Має дезінтоксикаційну та м'яку жарознижуючу дію.

Спосіб застосування та дози. Для досягнення максимального ефекту препарат Афлубін® слід приймати 1 таблетку 3-8 разів на день за 30 хв. перед або через годину після їжі, таблетку рекомендується потримати у роті до повного розсмоктування.

Дітям до 5 років, для зручності застосування, розчинити таблетку в невеликій кількості води.

АФЛУБІН(Р)

(AFLUBIN) розчин для перорального застосування.

Показання для застосування. Профілактика та лікування грипу та будь-яких інших респіраторних вірусних інфекцій.

Фармакологічні властивості. Фармакодинаміка. Препарат стимулює синтез інтерферону і клітинну ланку імунітету, що дозволяє застосовувати його на різних стадіях інфекційного процесу (як для профілактики, так і для лікування). Виявляє протизапальну дію на слизові та синовіальні оболонки, що призводить до зниження явищ ексудації та набряку. Має дезінтоксикаційну та м'яку жарознижувальну дію.

Подвійний механізм дії забезпечується як через покращання системного та місцевого імунітету організму, так і прямою противірусною дією препарату.

За даними клінічних спостережень при профілактичному застосуванні препарату в декілька разів зменшує ймовірність захворювання на грип та респіраторні вірусні інфекції. При лікуванні вдвічі прискорює одужання, запобігає ускладненням.

Спосіб застосування та дози.

Для лікування		
1–2 день захворювання		
Дорослі та підлітки	10 крапель	3–8 разів на день. Для найшвидшого покращання стану препарат приймати кожні півгодини – годину, але не більше 8 разів на день
Діти 5–12 років	5–9 крапель	
Діти 1–4 роки	2–4 краплі	
Діти від народження до 1 року	1 крапля	
3–7 день захворювання (або до одужання)		
Дорослі та підлітки	10 крапель	3 рази на день
Діти 5–12 років	5–9 крапель	3 рази на день
Діти 1–4 роки	2–4 краплі	3 рази на день
Діти від народження до 1 року	1 крапля	3 рази на день
Для профілактики		
Планова профілактика починається за 1 місяць до сезонного підвищення захворюваності на респіраторні вірусні інфекції або під час виникнення епідемії		
Дорослі та підлітки	10 крапель	2 рази на день, 3 тижні
Діти від 1 до 12 років	2–9 крапель	2 рази на день, 3 тижні
Діти від народження до 1 року	1 крапля	2 рази на день, 3 тижні
Екстрена профілактика проводиться відразу ж після контакту із хворим на грип або застуду та після дії провокуючих факторів		
Дорослі та підлітки	10 крапель	2 рази на день, 2-3 дні
Діти від 1 до 12 років	2–9 крапель	2 рази на день, 2-3 дні
Діти від народження до 1 року	1 крапля	2 рази на день, 2-3 дні

Для досягнення максимального ефекту Афлубін(R) рекомендується застосовувати в проміжках між прийомами їжі (за 30 хвилин до або через 1 годину після їжі).

Для посилення ефективності рекомендується потримати препарат деякий час у роті перед проковтуванням. Для зручності застосування для дітей препарат розводять у ложці води.

АНГІН-ХЕЕЛЬ С

(ANGIN-HEEL S) таблетки

Показання для застосування. Ангіни різної етіології. Загострення хронічного тонзиліту.

Фармакологічні властивості. Фармакодинаміка. Препарат має протизапальну, антисептичну, дезінтоксикаційну дію, яка базується на активації захисних сил організму і нормалізації порушених функцій за рахунок речовин рослинного, мінерального та тваринного походження, які входять до складу препарату.

Фармакокінетика. Для гомеопатичних препаратів не визначається.

Спосіб застосування та дози. Разова доза: дорослим і дітям від 6 років – 1 таблетка сублінгвально (до повного розсмоктування), дітям до 1 року – 1/4 таблетки, від 1 до 3 років – 1/2 таблетки, від 3 до 6 років – 3/4 таблетки, розтертої на порошок та розчиненої в 1 чайній ложці води. Приймати 3 рази на добу за 15 – 20 хвилин до їди або через годину після. У разі гострого початку захворювання приймати разову вікову дозу кожні 15 хвилин протягом перших 2 годин. Далі перейти на прийом 3 рази на добу. Курс лікування – 1– 3 тижні.

Після одужання рекомендується продовжити прийом препарату 2 рази на добу ще протягом 3 – 5 днів з метою профілактики ускладнень.

ЕХІНАЦЕА КОМПЗИТУМ С

(ECHINACEA COMPOSITUM S) розчин для ін'єкцій.

Показання для застосування. У комплексному лікуванні інфекційних, запальних та гнійно-інфекційних захворювань

Фармакологічні властивості. Препарат виявляє протизапальну, антимікробну, знеболювальну та дезінтоксикаційну дію.

Спосіб застосування та дози. Разова доза: дорослим – 1 ампула по 2,2 мл, дітям з 1 до 3 років – від 1/6 до ¼ об'єму ампули, з 3 до 6 років – від 1/3 до 1/2 об'єму ампули, з 6 років – 1 ампула. Застосовувати 1-3 рази на тиждень разову дозу розчину внутрішньом'язово, підшкірно, внутрішньошкірно або внутрішньовенно.

Курс лікування: 2 - 6 тижнів.

УМКАЛОР

UMCALOR® розчин для перорального застосування

Показання для застосування. ГРВІ, грип, гострі та хронічні інфекції дихальних шляхів і носоглотки (бронхіт, тонзиллярна ангіна, синусит, ринофарингіт).

Фармакологічні властивості. Препарат Умкалор містить екстракт з коріння *Pelargonium reniforme / sidoides* (EPs 7630). Це рослина, батьківщиною якої є Південна Африка, застосовується у традиційній медицині. Грунтуючись на даних про традиційне застосування і про відзначену клінічну ефективність, було встановлено, що головними фармакологічними діями

ОГЛЯДИ

препарату Умкалор є антимікробна активність та модуляція неспецифічної і специфічної імунної відповіді. Проведені дослідження, показали наявність у препараті антибактеріальної активності відносно різних грампозитивних і грамнегативних бактерій, вплив на неспецифічну імунну відповідь, який, зокрема, полягає в стимуляції фагоцитарної активності макрофагів, та вивільненню з них NO, підвищенні експресії CD11b-адгезії молекул на поверхні нейтрофілів, інгібуванні лейкоцитарного хемотаксису. Це свідчить про імуномодулюючі властивості препарату.

Встановлено, що екстракт з *Pelargonium sidoides* захищає тканини від ураження при інфекціях і чинить тим самим позитивну дію на процес лікування. Умкалор зміцнює імунну систему організму та має муколітичні властивості.

Умкалор являє собою складну суміш численних компонентів, що у своїй сукупності вважається активною речовиною.

Спосіб застосування і дози. Дорослим і дітям старше 12 років приймати при гострих інфекціях по 20 - 30 крапель три рази на день. Для подальшого лікування, особливо при хронічному перебігу захворювання або частих рецидивах, приймати по 10 - 20 крапель три рази на день. Дітям від 6 до 12 років приймати при гострих інфекціях по 10 - 20 крапель три рази на день. Дітям від 1 до 6 років рекомендується приймати при гострих інфекціях по 5 - 10 крапель три рази на день. Розчин приймають з невеликою кількістю рідини за півгодини до або через півгодини після їжі.

Після зникнення симптомів захворювання рекомендується продовжити лікування протягом декількох днів з метою запобігання рецидиву.

БАРБАРИС КОМП ІОВ-МАЛЮК

(BERBERIS COMP IOV-MALIUK) гранули гомеоп.

Показання для застосування. Аденоїди з ускладненнями і без; тонзиліт, хронічний і гострий; часті простуди і слабка носоглотка; нервова збудливість, часто супутня аденоїдам. Прийом гомеопатичної композиції "ІОВ-МАЛЮК" сприяє розсмоктуванню аденоїдів, навіть самих запущених, як наслідок відпадає, необхідність в операції по їх видаленню. Припиняються також супутні запальні явища з боку носоглотки і горла. Наступним головним показанням є постійно рецидивуючий хронічний тонзиліт. Гомеопатичний засіб "ІОВ-МАЛЮК" за рахунок своїх різних складових частин діє як місцево на носоглотку, так і загально, на весь організм в цілому. Тому виликовуються не лише місцеві симптоми (збільшені аденоїди, мигдалини), але і загальні (напр., підвищена нервова збудливість). Лікування повинно тривати до повного зникнення всіх симптомів (зазвичай протягом року, інколи довше). Первинна дія помічається, як правило, набагато швидше - ознаки поліпшення починають виявлятися вже на 2-3 тижні прийому засобу.

Якщо в процесі лікування відбувається загострення наявних симптомів, необхідно перервати прийом на 5-7 днів. Якщо надалі при прийомі препарату знов з'являтиметься негативна реакція, то краще змінити схему прийому - приймати ліки рідше (напр., 4 дні приймати, 3 дні перерва і т. д.). Згадане явище називається "первинне погіршення". Це сприятлива ознака; яка свідчить про активну перебудову організму на здоровий лад. Потрібно лише рідше приймати препарат.

Спосіб застосування та дози: по 8-10 гранул 1-2 рази в день; 5-6 днів в тиждень. Випадкові короткі перерви і пропуски прийомів не дуже відбиваються

на загальному ході лікування. В разі реакції (погіршення) - перерва 5-7 днів. При гострій простуді можна приймати часто - 5-6 раз на день по 4-5 гранул. Препарат розсмоктують в роті (можна розгризати) і нічим не запивають. Їжа ослабляє дію, тому приймати по можливості за півгодини і більш до їди і через півгодини і більш після їди. Діти від 2 до 7 років приймають по 8 - 10 гранул 1 раз на день за півгодини до їди або через півгодини після їди. Препарат розсмоктують і не запивають. Приймають 5 днів, потім 2 дні – перерва.

Курс лікування – не менше 2 місяців.

ЕНГИСТОЛ

(ENGISTOL) таблетки під'язикові.

Показання для застосування. Гострі та хронічні інфекційні захворювання вірусного походження (грип, ГРВІ). Лікування синуситу, трахеїту, профілактика респіраторних захворювань.

Фармакологічні властивості. Протизапальна, антивірусна, дезінтоксикаційна дія.

Спосіб застосування та дози. Разова доза: дорослим -1 таблетка сублінгвально, немовлятам і дітям до 3 років - 1/2 таблетки, розтертої на порошок (під язик), від 3 років - 1 таблетка. При гострому початку захворювання приймати вікову разову дозу кожні 15 хвилин, протягом перших 2 годин. При покращанні стану приймати 3 рази на день, за 15-20 хвилин до їди або через годину після.

Курс лікування: при гострих захворюваннях – 7-14 днів, при хронічних захворюваннях – 2-6 тижнів. З метою профілактики грипу та ГРВІ приймати вікову дозу 1-2 рази на день.

ТОНЗИЛОТРЕН

(TONSILOTREN®) таблетки

Показання для застосування. ГРВІ, гостре запалення мигдаликів, катаральна та лакунарна ангіна, хронічна і хронічно-рецидивна тонзиллярна ангіна, збільшення (гіперплазія) мигдаликів, а також симптоматичне лікування після оперативного видалення мигдаликів у дітей і дорослих.

Фармакологічні властивості. Завдяки різнобічному впливу п'ятьох гомеопатичних складових, які містяться в Тонзилотрені, препарат ефективний у різних стадіях тонзиліту, від початкових симптомів до хронічно рецидивуючої форми.

Atropinum sulfuricum, який міститься в ліках, діє в початковій стадії захворювання при високій температурі, що супроводжується сильним почервонінням глотки і набряком мигдаликів, а також вираженим утрудненням при ковтанні. Mercurius bijodatus сприяє, насамперед, зменшенню гіпертрофованих носоглоткових мигдаликів та мигдаликів зівя, а також зменшенню набрякості лімфатичних вузлів шиї. Nepar sulfuris діє при хронічно-рецидивуючих запаленнях, що перебігають з нагноєннями і наривами і супроводжуються колочим різким болем, який поширюється на вуха. Затяжні процеси з утрудненим ковтанням, в т.ч. з глибокими виразками на невеликих обмежених ділянках, а також зі збільшенням мигдаликів і поліпів піддаються впливу Kalium bichromicum. Silicea сприяє грануляції, що, в свою чергу, форсує процес загоєння абсцесів, а також завдяки стимуляції імунної системи сприяє активнішій протидії бактеріальній інфекції і зміцненню захисних властивостей організму. Препарат добре проявив себе також при лікуванні гіпертрофованих глоткових мигдаликів, особливо в дитячому віці.

Спосіб застосування та дози. При гострих захворюваннях дорослим та дітям після 12 років приймати 1-2 таблетки кожен годину протягом 1-2 днів до покращання (до 12 разів на день); далі - по 1-2 таблетки 3 рази на день до повного одужання. Якщо після 7 днів лікування препаратом не спостерігається остаточного видужання або з'явилися нові симптоми захворювання, слід змінити тактику лікування. Дітям від 1 року до 12 років приймати перші 1-2 дні по 1 таблетці через кожні 2 години до покращання стану (до 8 разів на день), потім по 1 таблетці 3 рази на день до повного одужання. Якщо після 8 днів лікування препаратом не спостерігається остаточного видужання або з'явилися нові симптоми захворювання, слід змінити тактику лікування. При хронічно-рецидивній ангіні, а також при збільшенні піднебінних мигдаликів дорослим і дітям після 12 років приймати по 1-2 таблетки 3 рази на день. Дітям від 1 року до 12 років приймати по 1 таблетці 3 рази на день. При хронічно-рецидивній ангіні потрібно проводити повторні курси лікування (декілька курсів на рік по 6-8 тижнів). Таблетки приймати за півгодини до, або через півгодини після їди, повільно розсмоктуючи в ротовій порожнині. Дітям до 3 років для зручності застосування рекомендується таблетку подрібнити або розчинити в невеликій кількості води.

Всі ГЛЗ зареєстровані ДЕЦ МОЗ України у відповідності до чинних вимог, зареєстровані в десятках країн Європи, світу, використовуються в країнах Європи протягом десятків років і мають доведену високу ефективність і безпечність, що підтверджено наданими країнами-виробниками (заявниками) документами. Кожний із перерахованих препаратів має великий об'єм клінічних досліджень, проведених в країнах Західної і Східної Європи, Америці, Російській Федерації, а також в Україні.

У відповідності до діючого законодавства і вимог усіма заявниками на всі ГЛЗ надані відповідні документальні підтвердження про проведені клінічні, а в деяких випадках і на до клінічні дослідження. Так матеріали відносно доклінічних і клінічних досліджень, що проводились в Україні з питань вивчення ГЛЗ Афлубін включають загалом понад 15 досліджень понад 1,5тисяч хворих з різною патологією, в тому числі дітей і дорослих з ГРВІ і грипом, зокрема дослідження проводились в КНДІ епідеміології і інфекційних захворювань ім. Л.В. Громашевського, клінічній базі кафедри дитячих інфекційних хвороб НМУ ім. О.О. Богомольця. У 2007-2008 рр. в Російській Федерації і Європі (Німеччина, Франція) в клінічних дослідженнях ефективності іншого ГЛЗ Осциллококцинума взяло участь 1962 пацієнтів. Результати випробувань підтвердили ефективність застосування препарату при ГРВІ та грипі.

До 2012 року Анаферон дитячий був включений в Російській Федерації до Переліку життєво необхідних і найважливіших лікарських препаратів. За препаратом Анаферон і Анаферон дитячий опубліковано більше 800 наукових праць, включаючи статті в російських і зарубіжних рецензованих журналах. Матеріали досліджень увійшли в 45 дисертаційних робіт, серед яких 11 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук. Лікувальна та профілактична ефективність і безпечність застосування препарату Анаферон була підтверджена контрольованими рандомізованими клінічними дослідженнями препарату, проведеними у ряді провідних медичних установ

Російської Федерації і за кордоном, включно в Україні. В дослідженнях взяло участь більше 12 000 пацієнтів.

У відповідності до наданих документів за останні 20 років ефективність застосування ГЛЗ Енгістол вивчалась в багатьох високорейтингових клінічних дослідженнях, що проводились в Німеччині, Польщі, Російській Федерації, Україні і включали понад 3,5 тисячі пацієнтів, серед яких рандомізовані плацебо-контрольовані подвійні сліпі проведені в Німеччині і мультицентрові в Німеччині, Бельгії, Португалії (1479 пацієнтів) з питань ефективності застосування в профілактиці і лікуванні грипу і ГРВІ. Отриманні результати виявили високу ефективність, хорошу переносимість, можливість застосування цього ГЛЗ як в комплексній терапії, так і у вигляді монотерапії.

Недвлячись на відсутність у відповідності до міжнародних, європейських і українських вимог при реєстрації ГЛЗ доклінічних досліджень, розробниками ГЛЗ Енгістол надали доказову базу експериментальних досліджень *in vitro*, які підтверджують дію ГЛЗ проти таких вірусів, як аденовірус типу 5, вірус простого герпесу типу 1 (HSV 1), респіраторно-синцитіальний вірус (PCV) та риновірус людини (HRV). В Україні (в ХНДІМІ ім. І.І. Мечнікова) були проведені дослідження *in vivo* і *in vitro* дії ГЛЗ Афлубін, де було виявлено, що Афлубін має пряму противірусну активність по відношенню до грипу А (H3N₂), корона-, адено- і везикулярного стоматиту. Також ці доклінічні дослідження виявили виражену здатність Афлубіну до індукції інтерфероноутворення в дослідгах *in vitro* (в культурах клітин) і *in vivo* (білі миші). Розробниками ГЛЗ Анаферон надано велику документальну базу підтвердження противірусної дії цього гомеопатичного препарату на *in vitro* або *in vivo* моделях наступних інфекцій: ГРВІ вірус грипу А і В (відносно штамів A/California/07/2009v (H1N1), A/California/04/2009 (H1N1), A / New Celedonia/20/99 (H1N1), A/Beijing/262 / 95 (H1N1), A/Chicken/Suzdalka/Nov-11/2005 (H5N1), A/Panama/99 (H3N2), A/Moscow/10/99 (H3N2), A/Aichi/2/68 (H3N2), A/Equi2/Miami/1/63 (H3N8), B/ Tokio/53/99, B/Hawaii/10/01, B/Victoria/504/00, B/Yamanashi/168/98, B / Hong Kong / 330 /01), аденовірус, респіраторно синцитіальних вірус, коронавірус , вірус парогрипу та інші.

ВИСНОВОК

В профілактиці і терапії назофарингітів, ринофарингітів, тонзилітів, аденоїдитів, ГРВІ гомеопатичні препарати перш за все справляють виражений ефект при будь-яких інфекційних та інших процесах діючи через нормалізацію – посилення власної імунної системи організму, мобілізуючи захисні і адаптогенні властивості організму, покращуючи показники загального і місцевого імунітету, справляють протизапальну дію на всі тканини органів дихальної системи, посилюють неспецифічний захист слизових оболонок дихальних шляхів, справляють імуномодулюючий ефект (тобто вибірково підвищують понижені показники імунної системи і понижують патологічно підвищені), водночас деякі з них мають велику доказову базу досліджень *in vitro* та *in vivo* вираженої прямої противірусної дії ГЛЗ.

Гомеопатичні препарати використовуються для профілактики і лікування захворювань ЛОР органів, ГРВІ, для лікування хронічних хвороб і профілактики їхніх загострень .

Гомеопатичні препарати справляють також вплив на весь організм у цілому, покращують обмінні, трофічні процеси в тканинах, нормалізують

ОГЛЯДИ

порушені функції внутрішніх органів, зокрема, травної системи, що неминуче страждає в дітей, що часто хворіють, і в хворих із хронічними захворюваннями дихальної системи, справляють м'яку заспокоїливу дію на центральну нервову систему.

Література

1. Клініко-імунологічне обґрунтування диференціального підходу до лікування та профілактики ГРВІ у дітей раннього віку / Ботьбот Ю.К., Ботьдїй Т.А., Кліменко О.В. [та ін.] // Педіатрія, акушерство та гінекологія. – 2008. – №3. – С. 58
2. Особливості цитокинового статусу та ефективність препарату Анаферон дитячий в лікуванні гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей, хворих на бронхіальну астму / Ботьбот Ю.К., Ботьдїй Т.А., Беляєва О.В., Клімова О.В. // Імунологія та алергологія. – 2010. – №1. – С.136-137
3. Ефективність використання препарату анаферон дитячий в педіатричній практиці / Годзієва І.М., Гураль Л.В., Зелінська С.М., Борозенко К.О. // Імунологія та алергологія: наука і практика. – 2010. – №1. – С.143-144
4. Ефективність використання препарату анаферон дитячий в педіатричній практиці / Годзієва І.М., Гураль Л.В., Зелінська С.М., Борозенко К.О. // Імунологія та алергологія: наука і практика. – 2010. – №1. – С.130
5. Сучасний погляд на застосування індукторів інтерферону при респіраторній патології у дітей / Ботьбот Ю.К., Ботьдїй Т.А., Аліфанова С.В., Таран О.М. // Експериментальна і клінічна медицина. – 2008. – №4. – С.34-38
6. Державна фармакопея України, перше видання, Доповнення 1, Гомеопатичні лікарські засоби. – 2004. - Сс.491-494.
7. Директива 2001/83/ЕС Європейського Парламенту і Ради від 6 листопада 2001 про принципи Співтовариства (ЄС) відносно лікарських засобів, показаних для застосування людьми. Official Journal of the European Communities L 311 of 28/11/2001. - P.67-119.
8. Гаращенко Т. И. Клинико-иммунологическое обоснование применения «Афлубина» в профилактике и лечении вирусных заболеваний респираторного тракта у детей //Детские инфекции. – 2005. – Т. 4. – № 3. – С. 49–53.
9. Крамарев С.О. Алгоритми діагностики, лікування та профілактики грипу у дітей // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2009. – №3 – С.5-9
10. Крамарев С.А. Результаты исследования эффективности препарата Афлубин при острых респираторных инфекциях у детей / Крамарев С.А., Мошич А.П. // Современная педиатрия. – 2011. – № 3(37). – С. 29–32.
11. Крамарев С.А. Лечение гриппа и острых респираторных вирусных инфекций / Крамарев С.А., Мошич А.П. // Лікарська справа. - 2013. - №2. - С.99 – 106.
12. Селькова Е.П. Применение Осциллококцинума для профилактики и лечения гриппа и ОРВИ / Селькова Е.П., Семенов Т.А., Горбачев И.А. // Инфекционные болезни.-2005. - №3 (4). - С. 74-78.
13. Селькова Е.П. Новые технологии в профилактике и лечении гриппа и ОРВИ // Педиатрия. – 2007. -№ 2.- С.72-74.
14. Учайкин В. Ф., Харламова Ф. С., Савенкова М. С., Афанасьева А. А. Лечение «Афлубином» острых респираторных заболеваний со стенозирующим ларинготрахеитом у детей // Эпидемиология и инфекционные болезни. – 2000. – № 5. – С. 63–67. .

15. Учайкин В. Ф. «Афлубин». Клинические рекомендации по лечению и профилактике гриппа и других респираторных заболеваний: учебно-методическое пособие. – М. – 2005. – 16 с.

16. Vickers A. Homeopathic Oscillococcinum for preventing and treating influenza and influenza-like syndromes / Vickers A., Smith C. // Cochrane Database of Systematic Reviews. – 2006. - Issue 3. - No.: CD001957. DOI: 10.1002/14651858.CD001957.pub3.

17. Matusiewicz R. Efficacia de Engystol en l'asma bronquial corticopendiente // MedBiol. -1996. - № 5. – P. 176-180.

18. Matusiewicz R. Wirksamkeit von Engystol N bei Bronchialasthma unter kortikoidabhängiger Therapie // Biol Med. – 1995. - № 24.- P.242-246.

19. Matusiewicz R. The homeopathic treatment of corticosteroid dependent asthma: a double-blind, placebo-controlled study // Biomed Ther. – 1997. - № 4. – P. 117-122.

20. Effects of the homeopathic preparation Engystol on interferon-gamma production by human T-lymphocytes / Enbergs H.// Immunol Invest. – 2006. - Vol. 35 (1). – P. 19-27.

А.П. Мощич

Гомеопатические лекарственные средства в лечении ЛОР патологии, профилактике и терапии ОРВИ

Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л.Шупика

Введение. В практике оториноларинголога значительное место принадлежит назофарингитам, ринофарингит, лучше известных среди широкой общественности, как ОРВИ. Среди терапевтических средств, применяемых в консервативном лечении последние годы важное место занимают гомеопатические лекарственные средства (ГЛС). Зарегистрированы в течение последних лет Государственным экспертным (фармакологическим) центром (ДЭЦ) МЗ Украины сотни ГЛС производства Германии, Австрии, Франции, Италии, Америки, Индии Украины и других стран имеют клинически доказанную высокую эффективность в том числе при лечении ОРВИ.

Цель. Анализ возможностей применения в оториноларингологической практике ГЛС.

Основная часть. Проведен обзор перспектив применения ГЛС в профилактике и лечении некоторых заболеваний ЛОР органов у детей. Рассмотрены отдельные исторические аспекты гомеопатической медицины в мире и применения ГЛС в современной медицинской практике. Приведенные рекомендации дифференцированного применения отдельных комплексных ГЛС в соответствии с зарегистрированных ДЭЦ МОЗ Украины показаний к применению.

Выводы. Современные исследования клинической эффективности ГЛС, включая многоцентровые рандомизированные двойные слепые плацебо- исследования подтверждают высокую эффективность и перспективность применения ГЛС в детской оториноларингологии, педиатрии, лечении ОРВИ.

Ключевые слова: оториноларингология, педиатрия, ОРВИ, гомеопатические лекарственные средства .

---

*A. Moshchych***Homeopathic medicines in treatment of ENT pathology, prevention and treatment of SARS****Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education**

Introduction. In practice of ENT specialist, the prevailing diseases are nasopharyngitis, rhinopharyngitis, better known among the public as SARS. Recently homeopathic medicines take an important place among the therapeutic agents used in the conservative treatment. In recent years hundreds of homeopathic medicines produced in Germany, Austria, France, Italy, America, India, Ukraine and other countries are registered by the State Expert (Pharmacological) Center of the Ministry of Health of Ukraine. The high efficiency of medicines including preparations for treatment of SARS is clinically proven.

Aim. To analyze possibilities of using homeopathic medicines in practical otorhinolaryngology.

Materials and Methods. There have been reviewed the prospects for using homeopathic medicines in the prevention and treatment of certain diseases of ENT organs in children. Some historical aspects of homeopathic medicine in the world and the use of homeopathic medicines in modern medical practice have been studied. There are given recommendations of differentiated application of selected mixed homeopathic medicines according to registered indications for using.

Conclusions. Current studies of clinical efficacy of homeopathic medicines, including multicenter randomized double-blind placebo studies, confirm the high efficacy and prospects for using homeopathic medicines in pediatric otolaryngology, pediatrics, SARS treatment.

Key words: otorhinolaryngology, pediatrics, SARS, homeopathic medicines.

Відомості про авторів:

Мошчч Олександр Петрович – д.мед.н., професор кафедри дитячої оториноларингології, аудіології та фоніатрії НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Чорновола, 28/1.

УДК 617.3

© КОЛЕКТИВ АВТОРІВ, 2014

*О.П.Мягков, С.О.Мягков, О.С.Семенцов, С.Ю.Наконечний***МОЖЛИВОСТІ МАГНІТНО-РЕЗОНАНСНОЇ
ТОМОГРАФІЇ В ДІАГНОСТИЦІ ОСТЕОПОРОТИЧНИХ
КОМПРЕСІЙНИХ ПЕРЕЛОМІВ ХРЕБТА****Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України"**

Резюме. Наведено, що ситуація, яка склалася в світі з діагностикою та лікуванням остеопорозу залишається складною, а в Україні і країнах ближнього зарубіжжя – критичною, а існуючі методи променевої діагностики остеопоротичних компресійних переломів хребта є недостатньо чутливими і специфічними, а головне – не один з них не може точно встановити наявність набряку кісткового мозку ураженого хребця і встановити строки загоєння переломів. Мета – за даними літератури оцінити можливості МРТ в діагностиці гострих ОПКП хребта. Критично оцінені як загальні питання МРТ семіотики ОПКП хребта (набряк і залишки